

สรุปและข้อเสนอแนะ

6.1 บทสรุป

การศึกษาโครงการจัดตั้งบริษัทผลิตรายการสารคดีท่องเที่ยวส่งเสริมความรู้ด้านศิลปะและวัฒนธรรมสำหรับโทรทัศน์พบว่า ในสังคมไทยยังมีความนิยมในการรับชมรายการสารคดีไม่มากนัก จึงส่งผลต่อธุรกิจการผลิตรายการสารคดีที่ไม่สามารถลงทุนการผลิตที่มีมูลค่าสูงได้ เพราะมีผู้สนับสนุนรายการน้อยฉะนั้นความสามารถในการผลิตและสร้างสรรค์รายการที่มีคุณภาพจึงมีขอบเขตจำกัด ถึงแม้ว่ารายการสารคดีประเภทท่องเที่ยวจะได้รับความนิยมสูงสุดในการรับชมเมื่อเปรียบเทียบกับรายการสารคดีประเภทอื่นๆ ก็ตาม แต่ก็ยังคงเป็นอัตราส่วนที่ไม่มาก เมื่อเปรียบเทียบกับรายการโทรทัศน์ประเภทอื่นๆ จึงส่งผลให้ผู้สนับสนุนรายการและความนิยมในการรับชมรายการจึงเป็นปัจจัยหลักในการผลิตรายการให้ประสบความสำเร็จและคงอยู่ อีกทั้งด้านความเหมาะสมในช่วงเวลาที่ออกอากาศก็ส่งผลกระทบต่อให้นำเสนอรายการเข้าถึงผู้ชมรายการหรือกลุ่มเป้าหมายได้น้อย เพราะส่วนใหญ่ช่วงเวลาดี (Prime time) จะเป็นการออกอากาศรายการบันเทิงมากกว่ารายการประเภทข่าวสารและสาระ โดยเฉพาะรายการสารคดีซึ่งในปัจจุบันจะต้องมีการพัฒนาไปสู่รูปแบบรายการให้มีความน่าสนใจมากยิ่งขึ้น เพื่อให้ผู้รับชมรายการต้องการติดตามชมอย่างต่อเนื่อง และจากการศึกษาโครงการจัดตั้งบริษัทผลิตรายการโทรทัศน์เชิงสารคดีท่องเที่ยวส่งเสริมความรู้ด้านศิลปะและวัฒนธรรมพบว่า ผู้ชมเริ่มหันมาให้ความสนใจในการรับชมรายการสารคดีมากขึ้น เพราะรายการสารคดีเป็นอีกหนึ่งทางเลือกในการรับข้อมูลข่าวสารที่เป็นความรู้ในยุคของสังคมแห่งการเรียนรู้ และจากผลการสำรวจความต้องการรับชมรายการสารคดีท่องเที่ยวส่งเสริมความรู้ด้านศิลปะและวัฒนธรรมพบว่าเนื้อหาสาระที่ผู้ชมต้องการชมมากที่สุดคือเนื้อหาที่แสดงถึงวิถีการดำเนินชีวิตของผู้คน ศิลปวัฒนธรรมต่างๆ ที่ไม่ได้พบเห็นโดยทั่วไป เพื่อความบันเทิงและเป็นการเสริมสร้างความรู้ในความเป็นไทย และรายการโทรทัศน์เชิงสารคดีท่องเที่ยวส่งเสริมความรู้ด้านศิลปะและวัฒนธรรมยังเป็นการทดแทนในการชมรายการโทรทัศน์ เนื่องจากผู้ชมบางรายไม่สามารถที่จะเดินทางไปยังที่ต่างๆ ได้แต่สามารถได้รับความเพลิดเพลินและรู้ได้จากรายการและรายการโทรทัศน์เชิงสารคดีท่องเที่ยวส่งเสริมความรู้ด้านศิลปะและวัฒนธรรม เพราะสื่อทางโทรทัศน์เป็นสื่อที่เข้าถึงกลุ่มเป้าหมายได้รวดเร็วและง่ายที่สุด จึงนับว่าสื่อทางโทรทัศน์มีอิทธิพลมากในปัจจุบันที่จะส่งเสริมให้เกิดการกระทำต่างๆ จากการแพร่ภาพและเสียงทางโทรทัศน์ สื่อทางโทรทัศน์จึงไม่ใช่เพียงสื่อ

ที่ออกอากาศรายการต่างๆ เพื่อความรู้และความบันเทิงเท่านั้น แต่ยังเป็นสื่อทางธุรกิจด้วยเช่นกัน โดยการโฆษณาประชาสัมพันธ์ในรูปแบบต่างๆ ของผลิตภัณฑ์ และองค์กร อีกทั้งยังเป็นผู้ให้การสนับสนุนการผลิตรายการ ทั้งรายการบันเทิง และสาระข่าวสาร ดังนั้นการจัดตั้งบริษัทผลิตรายการโทรทัศน์เชิงสารคดีท่องเที่ยวส่งเสริมความรู้ด้านศิลปะและวัฒนธรรมจึงเกิดขึ้นเพื่อศึกษาและวิเคราะห์แนวทางด้านต่างๆ ในการดำเนินการรูปแบบองค์กร การดำเนินการผลิตรายการสารคดี กลยุทธ์การตลาด และการบริหารจัดการด้านการเงิน เพื่อเป็นรูปแบบบริษัทผลิตรายการโทรทัศน์เชิงสารคดีท่องเที่ยวส่งเสริมความรู้ด้านศิลปะและวัฒนธรรม ที่ประสบความสำเร็จจน เป็นที่ยอมรับ และยั่งยืน

6.2 ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาจะเห็นได้ว่าปัจจุบันรายการโทรทัศน์เชิงสารคดีท่องเที่ยวส่งเสริมความรู้ด้านศิลปะและวัฒนธรรมยังประสบปัญหาด้านธุรกิจหลายด้าน ที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพการผลิตรายการ เช่น การขาดผู้สนับสนุนรายการจึงเป็นข้อจำกัดในการสร้างสรรค์รายการ เพราะต้องผลิตรายการในราคาต้นทุนต่ำเพื่อการแข่งขันและเพื่อความอยู่รอดของบริษัท จึงส่งผลให้ผู้ผลิตรายการสารคดีท่องเที่ยวส่งเสริมความรู้ด้านศิลปะและวัฒนธรรมสำหรับโทรทัศน์จำนวนน้อยเมื่อเปรียบเทียบกับรายการประเภทบันเทิง และไม่สามารถเพิ่มอัตราส่วนการแบ่งส่วนทางการตลาดได้ซึ่งเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีผลกระทบต่อเนื้อสำหรับธุรกิจโทรทัศน์ในประเทศไทย เพราะผู้สนับสนุนรายการจะมีเกณฑ์การให้การสนับสนุนรายการจากการวัดอัตราความนิยมการรับชมรายการ (Rating) เป็นหลักรวมถึงช่วงเวลาในการออกอากาศเพื่อการเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายในการโฆษณาประชาสัมพันธ์ให้มากที่สุด ฉะนั้นปัญหาที่สำคัญอีกประการคือ ช่วงเวลาในการออกอากาศสำหรับรายการและรายการสารคดีท่องเที่ยวส่งเสริมความรู้ด้านศิลปะและวัฒนธรรมเพราะผู้ผลิตสื่อรายใหญ่จะได้เปรียบจากการได้รับสัมปทานการเช่าเวลาออกอากาศ โดยเฉพาะรายการประเภทบันเทิงที่จะได้ช่วงเวลาการออกอากาศที่เข้าถึงกลุ่มผู้ชมจำนวนมาก ผู้รับชมรายการในปัจจุบันจึงได้รับแต่สื่อความบันเทิงเป็นส่วนใหญ่ ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจึงควรให้การสนับสนุนรายการสารคดีที่ส่งเสริมความรู้ด้านศิลปวัฒนธรรมมากขึ้น เพื่อให้เกิดการแข่งขันในการสร้างสรรค์ผลงานที่มีคุณภาพและเสริมสร้างความรู้ให้แก่ประชาชน อีกทั้งในการทำการศึกษาวิจัยด้านการผลิตรายการโทรทัศน์เชิงสารคดีท่องเที่ยวส่งเสริมความรู้ด้านศิลปะและวัฒนธรรมในแต่ละครั้งนั้นควรมีการศึกษาถึงสถานการณ์ด้านความเปลี่ยนแปลงทางสังคม เศรษฐกิจ และการเมือง เพื่อนำมาปรับรูปแบบการทำงานให้มีความสอดคล้องกับสถานการณ์นั้นๆ เพื่อให้มีการสร้างสรรค์รูปแบบรายการที่เหมาะสม น่าติดตาม และสามารถผลิตรายการได้อย่างต่อเนื่อง